

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentellen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felzáruléások.

Hirdetési díj:

Egy negyhasábas pe ittor térfogata 5 kr.

Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szerencsetársaság.

Nem új eszme. Nagy városokban napirenden van az, hogy szerényebb jövedelmű emberek szövetkeznek arra, hogy megtakarított pénzeszköiket összetéve, azon jóhitelű sorsjegyeket vásároljanak s ha esetleg valamelyik nyer, mindnyájan egyenlő arányban osztozzanak.

Nem rossz gondolat, kivált ha beüt.

És városunkban már vannak hívei, — ötvenen felül írták alá a kibocsájtott izeket, kik kötelezték magukat arra, hogy havonként két forintnyi összeggel váltják ki részvényeiket ötven hónap leforgása alatt.

Ötven részvényessel a tőke 5000 forintot tesz. Ez összesen vásárolnak sorsjegyeket.

Most már az a kérdés, hogy a megreszközött száz forintnak minő biztosítéka van. Nyújt-e a szerencsetársaság kellő garantiát arra, hogy a részvényesek pénze nem vész el még abban az esetben sem, ha a megvásárolt sorsjegyek nem jönnek ki, — mert ez is megtörténhetik, — vagy a mi még rosszabb volna, ha értéküket elvesztik, mely eshetőségnek még a legjobb hitelű sorsjegy is alá van vetve?

Igaz, hogy a szerencsetársaság minden magyarázat nélkül is megalakulhat. A nyereség utáni vágy, könnyű szerrel meggazdagodni, annyira esábitó minden emberre nézve, hogy egy cseppet sem csudálkozhatunk azon, hogy a részvételre már az iv kibocsátása napján feles számmal vállalkoztak, sőt az is megeshetik, hogy a részvényesek rövid időn nyereséghez jutnak.

De az ellenkezőről is kell gondolkoznunk és pedig addig, míg az egyesület megalakul, míg a kidolgozandó alapszabályok nem nyernek felsőbb jóváhagyást.

Mert volt még itt Rimaszombatban egy szerencsetársaság, mely évekkkel ezelőtt alakult; még eddig az sem nyert semmit, — sorsjegyei megvannak, de a befektetett pénz minden haszon nélkül ama sorsjegyekben hever. Ehez hasonló társaságot alakítani, a mai pénzsűk világban, nincs értelme.

Részünkről azt tartjuk, hogy az ily társaságnak a spekuláción kell alapulnia. Jó hitelű sorsjegyekkel kereskedni, vagy ha jobban tetszik, üzérkedni. Venni-adni szüntelenül, hogy a pénz ne heverjen, mi által egy kis tartaléktőkére lehetne szert tenni, úgy hogy a befektetett tőkének legalább kamatja kerülne ki évenként s ez némi biztosítékot nyujtana a részvényeseknek az egyéneként befizetett száz forint után

A másik feladat az volna, hogy a befizetett tőkének legnagyobb részével csak oly papírok veendők, melyek maguk is kamatoznak, a mi már magában véve is garancia. A most divatos vöröskereszt, bazilika s más e fajta sorsjegyek csak addig bírnak értékkel, míg béke van, — háborus időben kevesebb értékük van egy nem biztos alapon nyugvó igérvénynél.

A társaság indítványozóinak, kik egyuttal vezetői is lesznek a szerencse társulatnak, minden lépést megfontolva kell tenniök, a mennyiben a spekuláció, a sorsjegyekkel való üzérkedés is veszélyeztetheti a társaság tőkéjét.

No, de a jó vadászoknak nem kell szerencsét kívánni. Spectator.

Rimaszombat, június 28.

Megemlékeztünk lapunk mult számában a lefolyt iskolai vizsgálatok egy részéről, tartoznak a többről szóló referáciával nagy közönségünknek, — tartozunk önmagunknak.

Ha multkor, a szigorú kritikus szemével vizsgálva tanügyünk fejlődését, — bizonyos mértékben — könnyen érthető meglepetésünknek adtuk kifejezést, mennyivel inkább indokolt ez a vizsgálatok befejezése után, mikor első sorban az összbenyomás diktálja az ítéletet, s aztán részenként taglalva vehetjük bírálat alá a befejező vizsgálatok eredményét. De bármint taglaljuk is, ítéletünk egészében és részeiben határozottan kedvező, s a legutóbb lefolyt vizsgálatok csak megerősítettek már kifejtett meggyőződésünkben, hogy tanügyünk biztos kezekben van, s hogy Eris almájának odaitélésekor — ennyi

rokonsági viszonyokat, — a nyelv egysége kifejlesztette a nemzeti és a politikai egység érzetét, — az erkölcsi rendeltetés tudatának általánosságára megvetette a humanisztikus irányu associatív szilárd alapjait, — az anyagi érdekek azonossága pedig hatalmas rugójává vált annak a sohasem lakadó társadalmi öntevékenységnek, mely az anyagi jólét biztosítására, s azzal karöltve a művelődés színvonalának emelésére irányzott erőtmörülés ezertéle változatait tárja előnk.

Ámde a társulási hajlam eme konkrét productumain kívül, melyek mindegyike a venzalom és ragaszkodás többé-kevésbé szoros kötelekével csatolja az embert embertársához, létezik még a rokonulásnak egy önkénytelen, — hogy úgy mondjam — abstract alakzata, mely a nélkül, hogy valamely állandó viszonyra támaszkodhatnék, létrejöttét egyedül az eszmék és érzelmek közösségének köszöni. Ez az az erő, mely a szellem és a kedély világában a fizikai léteviszonyok korlátain messze túl terjedő correlációt létesít az elmék és a szívek közt, mely arra készíti az embert, hogy a tudományos vizsgálódás komoly perceiben megmegyülő előszeretettel keresse fel azt a kuforrást, melyhez saját szellemi haladásának útját visszavezetheti, s hogy épen azért a kegyelet érzelmével övezze körül azoknak az alakjait, a kik gondolkodásának s egyéni jellemfejlődésének irányára egész életén át érezhető jótékony befolyást gyakoroltak.

A kegyelet hasonló érzelmeivel emlékezünk vissza mi — a kik az újabb alkotmányos aera kezletén az eperjesi jogakadémián nyertük első jogász kiképzését — arra a férfura, a kinek ottani tanári működéséhez az említett jogi szaktanoda legteljesebb virágzásának korszaka fűződik; — a ki a tanszéken a gondolatmenet komolyságát az előadás pártját ritkító eleganciájával egyesítvén, ellenállhatatlan varázserővel belevont minket abba az eszmekörbe, mely a jogtudomány intenzív művelésének volt szentelve. Ennek dacára azonban ő koránt sem tartozott azon tanítók sorába, a kik — a rómaiak legnagyobb szónokának szavaival öve — a tekintélyökkel vajmi gyakran általmára szelgálnak azoknak, kik mestereiket nemesak utánozni, hanem a szó

iskola között — a felmutatott szép eredmény után bizony zavarban volnánk.

Az érdem egyrésze azonban tagadhatatlanul megyénk jeles tanfelügyelőjét, Groó Vilmost illeti meg, ki hivatalos kötelességén kívül is oly éber figyelemmel kísér minden a tanügyet közelebbről vagy távolabbról érdeklő mozzanatot is.

A vizsgálatok közül kétségkívül kimagaslott a „felsőbb leánynevelő tanintézet“ ez évi beszámolója. — Nem tartozik e szűk keretű tudósítás hatáskörébe annak precizizozása, mely sokat várnak ma egy ily intézet működő erőitől, s ha aztán a túlfokozott igények is nincsenek kielégítve, — alig van valami annyira exponálva a támadásoknak, a kiméletlen bírálatnak, mint egy ily intézet létjogosultsága. — Nagyon sokat kívánunk, s ennek elnyerésére édes keveset teszünk, pedig kellő eredmény felmutathatásához vetett munkálkodásra volna szükség. Az intézet derék igazgatója, Fábry János évről-évre kénytelen előállani a kijelentéssel, hogy ő — ki a nőnevelés érdekében nagyobb fokú áldozatoktól s mi riadva vissza — annyira buzgólkodott, többet tenni nem képes, s ha az intézet kellő pártolásban nem részesül, le kell mondania annak vezetéséről. Annál nagyobb aztán az érdem, ha a kifejezett közöny után is, melylyel közönségünk ez egyetlen intézet iránt viseltetik, oly meglepő eredményt tapasztalunk, melyenre a 25-én lefolyt vizsgálaton alkalmunk nyílt.

A szóbeli vizsgálat méltatása előtt meg kell emlékeznünk a kézi munka-kiállításról, melyhez hasonló — a munkák mennyiségét és minőségét egyképp tekintve — rég nem láttunk. Nem csupán a luxus-czikkek szép kivitele vonta magára figyelmünket, de a feltűnő gonddal készített élvezeti, hasznos munkák egész tömege. Örömmel regisztráljuk az e téren felmutatott nagyfokú haladást. A hazai ilynemű intézetekben oly kevéssé kultivált fehéreneműk varrása és hímzése, a magyar stílnak egyes munkákon ügyes érvényre juttatása meggyőztek arról, hogy a ké-

legszorosabb értelmében tanulni akarnak*); — ellenkezőleg: nyíltan bevallott paedagogiai elvehez híven, minden törekvését arra irányozta, hogy a fiatalságban a nemes ambíciót felkeltsé, hogy hallgatóit az adott munatás szellemében további önképzésre serkentse, s hogy az akadémiai polgárság körében akkortájt erős lüktetésnek indult egyleti élet, különösen pedig a jogászság autonómikus testületi szervezetének helyes irányu fejlesztése által az ifjuság keblében szunnyadó akaraterőnek érel és öntudatos tevékenységébe való érelődését elősegítse.

Azóta majdnem két évtized mult el. A fiatal korban nyer benyomásokat megőrizték a férfikor komoly létküzdemei között is, s azok az eszmék melyeket tanítónk szava ébresztett fel bensőnkben, vezetőink maradtak jelenlegi életpályánkon a gyakorlati jogalkalmazás terén is. — A tanár és volt tanítványai közötti szellemi kapcsolat tehát nem csak meg nem lazult az idő hosszu folyása alatt, hanem még szorosabbra is fűződött: akkor, midőn a behatóbb öntanulmány szükségessége azokra a nagyszabásu szellemalkotásokra irányította figyelmünket, melyekkel egykori tanárunk — később elfoglalt fényes állásában — hazai jogtudományunk, különösen pedig a klaszszikus római jog irodalmát gazdagította.

Mindéz, Uraim, bizonyára teljesen megfejti örök előtt: miért fogadtuk mi az ömörmet egész közvetlenségével azt a hírt, hogy kedves volt tanárunkat e városban, mely nyilvános működésünknek közös színterét képezi, viszont láthatjuk? — és midőn a hír csakugyan tényé vált — miért égünk a vágytól, hogy személye iránti szeretetünk és tiszteletünk érzelmeiöl nyilvánosan biznyságot tegyünk?

Ezek az érzelmek adják kezembe a poharat, hogy azt saját és volt tanuló társaim nevében — körünkben időző szeretve tisztelt volt tanárunkra: Dr. Vécsey Tamásra köszöntsem, s hogy a szívünk melyéből fakadó annak a kívánságnak adjak kifejezést, miszerint őt: a jogtudomány nagymesterét, a jogi szakoktatás egyik vezérferfiát, romanistáink legkitünőbbjét — a Mindenható az emberi kor legvégső határáig éltesse!

* Obest plerique iis, qui disere volunt auctoritas eorum, qui docent — Cicero. De natura deorum.

T Á R C Z A.**Quo, quo scelesti rultis. . .**

(Ho at. Epod.)

Hová, hává rohansz bünfertőztette nép?
Öldöklő kardokat karod miért ragad?
Avagy nem áztatá latin vér már elég
A harcmezők terét s a tengerpartokat?

Nem Carthago büszke gögjét megtorolni,
S várait feldúlúni készül Róma népe,
Sem bajnok Britteket nem kíván huzozolni
Rablánczon a város fényes löterére.

Hanem, hódolva a Parthusok vágyának
Önnön kezével hoz nemzetünkre halált.
Holott az oroszlan s a farkas se támad
Soha önfajára, míg más várat talál.

Vajjon mi hajt, mi üz? A düh ragad vakon?
Vagy a végzet átka? Vagy vétkes pártviszály? . . .
Hallgatnak . . . Semmi szó a kékült ajkakon,
S megdöbbenet keblökben a szív-verés eláll.

Ah! iszonyu sors az, mely Rómát elérte!
Testvérgyilkos ösünk vétkének átka sújt:
Az unokáknak kell meglakolni érte,
Hogy ártatlan Remus szív-vere földre hullt.

Gergely Károly.

Dr. Vécsey Tamás

tiszteletére, Rimaszombatban lakó eperjesi volt tanítványai által 1888. évi június hó 22-én rendezett társas vaesora alkalmával **Lányi Bertalan** által elmondott felkösöntő beszéd.

Tisztelt uraim! Azok az erőtényezők, melyek az emberi társadalomnak organikus egészszé való egybeolvasását eredményezték, különfele forrásokból veszik eredetüket. A vér közössége consolidálta a családi és

zímunka-oktatás Fábry Ida okl. tanárnőben kiváló szakértőt nyert, ki azt — hasznosat a széppel egyesítve — még eddig el nem ért magaslatra fogja fejleszteni. Ennek elszépségesítését — ha mindjárt a tanulás kevés hátrányára történik is — senkisémm fogja kétségbevonni. — Sokat lehetne írni az összeállított csoportok részéről, az a jó és selyemhímzések csinos kiviteléről; a haladás és a kifejtett szorgalom mellett azonban legkevesebben szólnak a számok. 46 növendék mintegy 1100 önálló munkával lépett a közönség elé, melynek minden egyes tagja örömmel adott kifejezést a jeles tanárnő előtt, a szép eredmény fölötti elismerésének.

A kézimunkákkal való beszámolóknak méltó pendantja volt a szóbeli vizsgálat, melyen — a szerzett alapos ismeretekről ugyan az idő rövidsége miatt csak halvány képet nyertünk, de nagy lelki gyönyörrel hallgattuk a szabatos előadást, melynek a növendékek minden egyes tárgyban — brillirozáltak. A díszes közönség ép úgy gyönyörködött a kis leányok értelmes feleleteiben és szavalásában, mint a mily élvezettel hallgatta a nagyobbak bő ismereteit igazoló precíz előadását.

Fábry Ida k. a. mint nyelvész, historikus, geographus stb. ép oly kitűnő jártasságának és helyes tanítási methodusának adta tanubizonyosságát, mint a mily előnyösen mutatta be magát a kézimunkákkal. Növendékeivel együtt mi is büszkék vagyunk rá! Csider Gizella és Kereskné Fábry Aranka okl. tanárnők kevés tárgyat adtak elő, de — mint látszott — lelkiismeretesen. A többi erőik mind a régi gárda tagjai, kik mindig derekasan megállják helyüket. — Szóval az intézet folytonos haladása elég ékes szóval dícséri a működő erőik buzgó fáradozását és lelkiismeretességét. S ha nagyfokú támogatásról nem is szólhatunk, kívánatos volna legalább, hogy az intézet folytonos fejlődésének és haladásának gátat ne vessen a közönség részvétlensége, mely nemcsak nem indokolt, de sőt határozottan kárhóztatandó. Hogy az intézet vizsgálatát évenként a legdíszesebb közönség látogassa, ez a növendékek és előadók ambícióját nagyban növeli; — ez is valami, de nem sok; az érdeklődésnek, ha meg van, évközben is nyilvánulnia kell, s hogy a szakértők rendkívüli fáradozását kellően méltányolhassuk, látni és hallani kell azok folytonos odaadó működését.

Ugyancsak e napon volt a római kath. elemi iskola növendékeinek, előző napon pedig a reform. és ág. ev. leányiskola növendékeinek vizsgálata. Két utóbbi illető felekezeti templomokban, előbbi a rom. kath. iskola helyiségében nagyszámú érdeklődők jelenléte mellett folyt le. Térésük miatt nem foglalkozhatunk tüzesebben a vizsgálatok lefolyásával, csupán a kedvező eredményt regisztráljuk, mely egyaránt dícséri a tanítók sikeres, buzgó működését s a tanulók szorgalmát és igyekezetét.

Végül megjegyezzük s ezt a szakkörök figyelmébe ajánljuk, hogy ideje volna már valamennyi iskolát arra szorítani, hogy évi működéséről kiemelő értesítővel számoljon be. Nálunk annyi iskola közül csupán a főgymnasium, a felsőbb leányiskola, községi, és rom. kath. elemi iskola számol be s ezek nagyrésze is hiányosan, amennyiben a növendékek előmenetelét csak a rom. kath. iskola tanítótestülete közli részletesen. Ez olyan pont, melyen nem szabad könnyedén túltenni magunkat; mert elvitázhatatlan tény, hogy a növendékek ambíciójára jelentékeny befolyást gyakorol, ha tudja, hogy év végén a nyilvánosság elé jön előmenetelének osztályzata. K.

Levelezés.

Nagy Rőcze, június hó 25-én.

Örömnépe volt Nagy-Rőcze városának és társadalmának a lefolyt két nap alatt. Ez örömnépe azonban nem csak a város életében képez nevezetes mozzanatot, hanem kiváló jelentőséggel bír megyénk kulturális történetében is.

Június 23-án volt ugyanis a nagy-rőczei áll. polgári iskola zárónépe. A városunk és vidékének intelligenciája teljes számban jelent meg. Élőnkön megyénknek közszeretében és köztisztviselőiben álló ahszónójával, a kulturális mozgalmak előharcosával, lelkes zászlóvivőjével megyénk kedvelt és tisztelt királyi tanfelügyelőjével. — A megjelent közönség nagy lelki örömmel hallotta a tanítók jeles feleleteit, figyelmét különösen lekötötte az, hogy a tanulók mindegyike a tiszta magyar kiejtést rövid egy év leforgása alatt Nagy-Rőczén meennyire elsajátította. Meghatottan hallotta ez exponált helyen a „hymnus” „szózat” és több hazafias dalt oly lelkesen elzengeni mi már magában is biztosítékot nyújt arra nézve, hogy magyar hazafias szellem lengi át az ifjúságot. Az ünnepeket a juttalmak kiosztása zárta be. A tanügyi lelkes barátai bőkezűen gondoskodtak a szorgalmas tanulók megjutalmazásáról. A magyar nyelvben kiváló előmenetelt tett tanulók közül sok kapott jutalmat és még több díszretet, mert az állami nyelv elsajátítása körül a tanulók általánosan — mint fennebb említett — kiváló szorgalmat fejtettek ki. Általános helyeslés és lelkes éljenzés közt

köszöntö meg megyénk királyi tanfelügyelője az iskolaszékek, kiválóan pedig Mihalik Dezső iskolaszéki elnöknek az iskola felvirágzása körül kifejtett fáradozatát és odaadó munkálkodását, ki ez által nemcsak a város, a megye, de a nemzet köszönetét is kiérdemelte. Egy évtizede áll fenn az iskola, s ez évtizedben az ő alkotó és erőfeszítő működése látszik. — A közönség aztán a melékhelyiségekben elhelyezett tanszerkiállítást nézte meg, meglepetve látta az izléssel s kiváló ügyességgel készített és kivitt rajzokat, a polgári iskolával kapcsolatos asztalos és porcelánfestő tanműhely készítményeit, a gyakorlati élet kívánalmának megfelelő írásbeli dolgozatokat, ezekben hű képét látta az iskola czéljának: nevelni a hazának és életnek hasznos polgárokat. Innen a torna tere vonult a közönség, győzörködött a tanulók ügyes rend- és szorgalmait. A zárónépe után az iskolaszéki, a tanári kar és az iskolának barátai Mihalik Dezső iskolaszéki elnök vendégei valának. A valódi magyar vendégszeretet, melylyel ott találkoztak, az elmes toasztok, melyek az ebédet fűszerezték, sokáig kedves emlékvé teszik előttünk e napot.

Délután még nagyobb meglepetés várt a közönségre. A megyei közművelődési egyesület segélyezése mellett felállított kisdedov vezetője a vendéglő díszes nagy termében mutatta be a lefolyt év eredményét. — A meglepetés esodálkozássá változott, a mint hallotta a közönség az alig 3-4 éves kisdedeket, kik a szülei háznál egy árva szót sem hallnak magyarul. — Dal, szavalt, tánc, tornagyakorlat mind mind kiválóan sikerült. Valóban a közönség érzelmeit tolmácsolták Mihalik Dezső, Groó Vilmos és Bornemisza László urak, midőn Vieszt Kornélia kisasszonynak fáradozatát buzgalmaért s az ügyes vezetésért köszönetet mondtak. — Megvagyok győződve, hogy a megyei közművelődési egyesület jelenlévő két vezérféfia benső örömet érzett, hogy az egyesület segélye ily méltó helyre fordított.

Másnap 24-én a kisdedek örömeiről majális rendezett a női bizottság. Ad vocem női bizottság. Utánra méltó példa. Nagy-rőcze városa hazafias, lelkes hölgyei tömörültek, hogy a szegény, elhagyott, árva gyermekeket ruhával, élelemmel ellássák, hogy így ez által lehetővé tegyék a kisdedov áldásos általános működését. — Ez alkalommal is 16 szegény gyermeket ruháztak fel. E női bizottság rendezte a majális; meg is látszott hatása, mert oly nagy közönség, minő a furdőkertben ekkor volt, aligha jön még össze egy majális alkalmából. — Különösen abban nyilvánult hatása, hogy a kisdedov eszméjét népszerűsítette, mert a megjelentek Nagy-Rőcze város polgárságának minden rétegét képviselték. — A női bizottság gondoskodott arról is, hogy elelemmel láttassanak el a kisdedek s a gyűjtött élelmet maguk osztották ki az örvendő apróságok között. Az öröm azonban a tetőpontot a játékok kiosztásakor érte el, ostar, bábu, trombita, dob, jutott mind egyiknek.

Igaz, hogy utána a trombitaharsogás és sípolás hatalmas arányokat öltött, de az ember elfeledte azt, látva az ártatlanok örömet. — Este a nagyok folytatták a majális s rendkívüli jó kedv mellett csaknem világosviradig tartott. — Hogy e két nap valóban örömnépe volt Rőczének, tanúm lehet mindaz, ki jelen volt, tanúm lehet az is, ki ismerte akkor és ismeri most Rőczét. —ó.

Hírek és vegyesek.

Lapunk mai száma az első ez évnegyedben,

felkérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek. Ezzel kapcsolatban mindazokat, kik régebbi előfizetéseikkel vannak hátralékban, kérjük hátralékaik teküldésére, annyival is inkább, miután lapunk csak úgy és akkor existálhat, ha olvasó közönségünk részéről anyagi támogatásban részesül. Mi is csak akkor tehetjük meg kötelességünket pontosan, ha t. előfizetőink is megteszik magukra vállalt kötelességüket.

Esküvő. Sztaniszlavszky Adolf kir. törvényszéki bíró f. hó 27-én vezette oltárhoz a budavári ev. templomban Andaházy Gizellát, Andaházy László f. ügyvéd és orsz. gyűlési képviselő leányát. Boldogság legyen osztályrésznök életutakon.

Volt egyszer két gyönyörű hárfa. Ott díszlettek a főtér legszebb pontján, hűs enyhét adva a nemes küdelemben kifiradt városatyáknak. E fák alatt gyűt össze a városnak nem atyáskodó közvéleménye is. éles kritikát mondván minden lett és leendő dolgok felett. E két gyönyörű hársfának az volt a szerencsétlensége, hogy a mérnöki tudomány előhaladásának útjába esett — s e miatt pusztulniok kellett. Kivágták őket s helyükön átvezették a gyalogjárót. Megérdeklék, hogy róluk megemlékezzünk.

Rövid hírek. Koburg Fülöp herceg családjával együtt tegnap reggel hagyta el megyénket. Kora reggel fogaton jöttek városunkba s vonaton tovautaztak. — Gutaütés érte múlt vasárnap egy — a Samarjay-féle ház építésénél alkalmazott — cigánynapasztómot, a szesz mértéktelen élvezése közben. Hulláját — Fárao ivadékaik szörnyű javvesztékéle mellett — a helybeli kórház halottas kamrájába szállították.

Új egyesület. Nem hiába fejlődik városunk óriási lépésekben, mert már a társadalmi életben is mutatkozik annak hatása. Igaz, hogy minden női hivatások között legszebb az, ha valaki jó házi asszony és kitűnő anya — ez azonban nem jelenti azt, hogy e kettős hivatás annyira igénybe vegye a nőt, hogy a nemes szórakozásra és egyleti életre egyáltalán ne is gondoljon. Sőt inkább körtekben is akadnak vállalkozó szellemű hölgyek, kik úgy gondolkoznak, hogy a gazdasszonykodással és anyai hivatással a nemes kugli-sport könnyen összeegyeztethető, értesülésünk szerint — a múlt héten már meg is alkották a női tekező egyesületet. Kívánsiak vagyunk rá hogy a kuglikirálynői versenyen ki út többet?

A nyári kaszinó tekepályájának új indulóháza teljesen elkészült és átadott a forgalomnak. Most már az összes helyiségek modern izléssel vannak átalakítva, s az egészből csak az a két ókori fapad í ki egy kissé, melyek az új pavillon belsejét ékesítik nem közönséges díszszel. De a mi kékis nem mulik, s hisszük, hogy már az eszthetika kedvéért is, azt a két ókori fapadot felcseréljük egy másikkal, mely ha nem is schweitzti stýl, de legalább új lesz.

Debreczen egyik jó módú polgárát, városi bizottsági tagot, katona fia egy Wernld-fele puskával agyonlötötte.

A helybeli kereskedő-tanonczok vizsgálata — kevés számú érdekeltek jelenlétében f. hó 29-én folyt le a főgymnasium egyik tantermében. — Az alsóbbfokú kereskedelmi iskola egyike legzsengőbb intézményeinknek, s így a növendékektől alig várhattuk nagyobb eredmény felmutatását. Jól esett azonban meggyőződnünk az előadó Kerekes Dezső és Sárkány Imre főgymn. tanároknak e téren is kifejtett nagyfokú buzgalomról, mely annyival is inkább méltánylást érdemel, miután a jelenekenyebb dotációt az intézet kedvezőtlen anyagi viszonyai meg nem engedték. A vizsgálaton a helybeli kereskedelmi testület képviselőin kívül ott láttuk tanároink nesorát, Baksay Istvánt is, kinek a köz iránti folytonos érdeklődése mindnyájunk előtt ismeretes.

A nagy-rőczei kisdedov által folyó hó 24-én rendezett majális bevétele a 20 kros belépti díjjakból 56 frt 15 kr volt. Felülizettek: Stefanesok Károlyné urnő 20 krt, Mihalik Dezső urnő 80 krt, Hainezl Karolin urnő 40 krt, Bornemisza László ur 80 krt, Mihalik Dezső ur 80 krt, Latinak Lenke k. a. 80 krt, Stefanesok Károly ur 40 krt, Prékopa Károlyné urnő 10 krt, Dr. Ligeti Adolf ur 60 krt, özv. Kadina Zsuzsanna urnő 80 krt, Dedinszky Gyula ur 20 krt, Nandrássy Gusztáv ur 30 krt, Lucze Soma ur 20 krt, Osenka Albert ur 40 krt, Toth Endréné urnő 20 krt, Pour Edénó urnő 40 krt, Gajan Viktorné urnő 20 krt, özv. Vieszt Jánosné urnő 1 frt, Pepich Emil ur 20 krt, Zóbel L. ur 80 krt, Boeczko Dániel ur 80 krt, Heiner Frigyes ur 80 krt, Molitóriszné és Michalíkné urnők 90 krt, Perjessy Lászlóné urnő 40 krt, Szift Adolf ur 60 krt, Petermann János ur 20 krt, Kaveschan József ur 60 krt, Glöz Részó ur 20 krt, Bakos K. ur 20 krt, Antalik János ur 80 krt, Ormisz J. ur 40 krt, Tomesz P. ur 40 krt, Józsv 55 krt, Egy jó szív 10 krt, Tiszolezi jó szívek 80 krt, Böhm József ur 1 frt. — Fogadják a felülizetők a jótékonyág nevében meleg köszönetünket. — Nagy-Rőczén, 1888. jun. hó 27-én. A rendezőség.

Embert ölt. Lapunk mult heti számában e ezim alatt röviden említettük már, hogy Vajesik András drottár antalfalai lakos folyó hó 20-án, Osztrahony György ugyanottani juhászt megölte. — E rémes gyilkossági esetre vonatkozólag a következőket beszélük: Vajesik András és Osztrahony György lakodalomban voltak, hol midőn többet találtak beszédni a jóból, erős szóvita támadt közöttük, melynek az lett a vége, hogy a lakadalmas nép, Osztrahony pártjára állva Vajesikot kilökte. A megszegyentett legény keserűségében „meghal még ma valaki” szavakkal vett buesut a mulatóktól, kik bizonyára rá se gondoltak arra, hogy a fenti szóvitának reggelre áldozata is lehet. Vajesik, — hogy másnap juhához ment, Osztrahonyal összetalálkozott, s mint az előnyomozás alkalmával vallá — a harag legkissebb nemét is nélkülöző szavakkal szólította meg s panaszolta el a méltatlan eljárást, mit a lakadalomban rajta elkövettek. — Osztrahony figyelembe sem vette Vajesik szavait, kit goromba módon utasított volna el magától s ki midőn látta, hogy ha tovább marad, könnyen életével lakolhat, futásnak eredt, mire Osztrahony utána dobtá élesre köszörült baltáját. — Vajesik, hogy észrevette ezt, a baltát felkapta s dühében Osztrahonyra rohant s az erőszakoskodó legényt egy néhány jól irányzott csapás után a földre terítette. Mint a folyó hó 22-én felvett bonczjegyzőkönyv tanúsítja, a felbőszült legény 12 mély vágást ejtett a szerencsétlen Osztrahonyon. — Vajesikot f. hó 25-én szállították a helybeli kir. törvényszék börtönébe.

A ratkói gyilkosság. Hires legény volt Ratkó községében Csajko András, 26 éves posztós legény. — Elettudjáról nem hiába szóltott meg faluszerte a nóta s nem hiába beszélt reá annyi sok mindenfelét az a jó öregasszony, ki ennek áldozatul esve, ma már a föld rideg göröngye alatt nyugosza örök álmát. Az apa, ki napi keresményéből nem bírja fentartani nagy családját s e miatti kétségbeesésében rablásra, gyilkosságra vete-medik, csak szájalomra méltó. — Mit lehessen azonban mondani Csajkoról, kinek meg volt mindene, kinek rosvott előéletét tekintve, még a dözsölésre is jutott, — egy öreg asszonyt, ki rokona volt különben — mert reá beszélt mindent, talán igazat — meggyilkolt? . . . Meltán itélheti őt el a hővélemény s minden habozás nélkül a legszigorúbb itélet mondhatja ki rá a törvény igaz szava, mely felette itélend. — A borzasztó dráma részletei a következők: Csajko András posztós legény, ki hátyjánál volt alkalmazva, örökös villongásban élt öreg rokonával: Sivár Andrásné szül. Gyurniva Máriaival. A villongásra okot, mint beszélük az szolgáltatott, hogy nevezett nő örökösen bántalmazta volna Csajkot könnyelmű életmódjairól. — A felháborodott posztós legény eléinte fel sem vette az asszony beszédét, de végre midőn látta, hogy annak vége talán sohasem lesz, elhatározta, hogy elteszi láb alól. — Terve kiviteléhez akaratérő s bátorságot gyűjtendő: f. hó 18-án a koresmában jól teleszítva magát s éjjel tájban kiszemelt áldozata lakására ment. Itt az ajtó egy vastag doronggal betörve, két jól irányzott csapást mért az almból felriasztott, megrémült asszonyra. Az ütés halálos volt, s Csajko gonosz tettétől visszaborzadva, a meggyilkolt padlására ment, hol részint áldozata halálos hörgésétől, részint lelkiismeretének mardosó szavaitól félve, lejtő s elfutott, — azonban nem mehetett messze, mert tettét korán észrevéve, elfogták őt.

„Pesti Hírlap.” A művelt magyar közeposztály lapja, mely — minden párttól és pártérdektől függetlenül — a magyar nemzeti politika, igaz szabadelvűség és demokrácia tanait hirdeti, a magyar hírlapirodalom történetében eddig páratlanul álló kedveltségnek örvend, úgy, hogy a magyar nyelven megjelenő lapok közül ma egyszem vetélkedhet vele elterjedtség dolgában. (Amint erről mindenki meggyőződést szerezhet illetékes helyen, a közlekedési miniszteriumban vagy a fostaigazgatóságnál). De nem is esoda, hogy a „Pesti Hírlap” ma Magyarország legkedveltebb lapja, mert nincs még egy lap, mely annyi és úgy megválogatott közleményt hozna s mely a saját olvasóközönségével a szerkesztői üzenetek révén o'y benső, szinte családias érintkezésben állana. A „Pesti Hírlap” szerkesztőségének van ma legtöbb belső munkatársa, míg a külső dolgozótársak és levelezők száma légió. A „Pesti Hírlap” nagy súlyt fektet arra, hogy nemcsak külföldi politikai, de minden nevezetesebb belföldi eseményről is távirati úton szerezzen értesülést,

ezért a hirrovat jó része is csupa távirati értesülésekből áll. Frisebb hirrovatot tehát már képzelné sem lehet. Humburg volna azt állítani, hogy a lapnak Európa minden nagyobb városában saját külön tudósítója van, de van igenis összeköttetése a legjobb külföldi lapokkal s egyezmény útján megkapja az ő összes magántávirataikat is; így valik lehetővé, hogy nem történetik a világon nevezetesebb esemény, melyről a „Pesti Hírlap“ már aznap távirati értesítést nem hozna. Ez persze oly költséggel jár, hogy ma a „Pesti Hírlap“ havonként többet fizet ki táviratokért, mint csak tíz évvel ezelőtt is az összes akkori napilapok. Méltán lehet tehát a legjobban értesült lap. Cikkeit, tárczáit, karecolatait a legjobb nevű publicisták, írók és journalisták szolgáltatják, kik közül legyen elég csak a következőket említenünk: Eötvös Károly, Mikszáth Kálmán, Török Kálmán, Borostyáni Nándor, Kenedi Géza, Tolnai Lajos, Agai Adolf, Sebők Zsigmond, Reviczky Gyula, Kürthy Emil, Sziklay János, Szécsi Ferencz stb. Regényt a most következő negyedév alatt hármat fog közölni; még pedig Csiky Gergelytől az „Elvált asszonyt“ s ezt követni fogja egy francia és egy angol regény. Mindezekhez járul hetenként egy zenemelléklet s nem utolsó előnye a naponként 16 oldal terjedelmű lapnak, hogy már félóra kapja kezéhez az olvasó. Előfizetési ára egész évre 14 frt, fél-évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések postautalvánnyal a „Pesti Hírlap“ kiadóhivatalának (Nador-utca 7. sz.) küldendők, honnan egy hétig ingyen mutatványszámok is kérhetők.

CSARNOK.

A csillagos ég.

— Irta: Sárvary Ferencz. —

Ki ne gyönyörködne szép tavaszi vagy nyári estén, az égbolt számtalan csillagait szemlélve?

Ki ne kísérelné figyelemmel a rajtok észlelhető tümenyeket.

Érdekesebb azok, s reánk emberekre nézve jelenségeik fölötté fontosak.

Megkísértve e lap hasábjain e jelenségek fejtegetését, okaiknak firkészesét. — vizsgáljuk meg közelebről a csillagos eget milliárdnyi égítésteivel, s szemügyrevéve alakjukat, nagyságukat, távolukat, bírálgassuk a felőlük alkotott hypothesiseket, s így jutva egyenkénti részletes tárgyalásukhoz, alkossunk az égboltról egy, a valóságunk legalább lehetőleg megfelelő képet.

Kezdjük talán osztályozásukon. Ha eltekintünk egyelőre azon naponként szemléltető mozgástól, melyet a csillagok, épen úgy, mint éltető adó napunk és holdunk minden 24 órában végeznek s csupán azon mozgásokat figyeljük meg, melyet a csillagok egymásközti viszonyban tüntetnek föl, azonnal észrevesszük, hogy az égboltról kétféle alkotású csillagok töltik be: az álló- és bolygó csillagok (planeták).

Figyelmesen szemlélve ugyan is a csillagos eget, azt látjuk, hogy némely csillagok egymásközötti helyzetüket soha nem változtatják, hanem látszólag egy és ugyanazon csillagok közt végzik pályájukat (mint közönségesen mondani szoktuk: kelnek fel és nyugszanak le); e csillagok fényesen tündöklének, tiszta tavaszi vagy őszi estéken meglepő sokaságban pompáznak.

Más csillagok, egymás iránti helyzetüket megváltoztatva, időről-időre más más helyet foglalnak el s fényük már nem vetekedhetik az előbb említettekével.

Igy mindenki ismeri fogja a gözölő szekeret vagy az u. n. nagymedvét, mely nincs egy tiszta este, hogy ne láttatná magát az ő székérialakban elhelyezett 7 szép csillagával.

Az ily állandó helyzettel bíró csillagok, mint a példakép felhozott nagymedve, mely tudvalevőleg ezer és ezer esztendő előtt is ugyanily alakulást mutatott: az álló csillagok, a helyzetüket egymásközött folyton változtató csillagok pedig a bolygók.

Szükséges volt e beosztása égi testeinknek, ha fejtegetésünket könnyebbé és világosabbá akarjuk tenni. Vegyük most már szemügyre tehát az állócsillagokat.

Állócsillagok? Igen, mert gyarló szemeink és eszközeink sokkal tökéletlenebbek, hogysem azoknak tényleges viszony röpüléseiket a végtelen világűrben meg ezer és ezer év alatt is észrevenni képesek volnánk. De mit használna még eszközeink tökéletessége is, ha azon körülmény, hogy e csillagok tőlünk rettenetes távolban vannak. — megakadályoz mozgásuk észrevételében.

Távolságukat rettenetesnek kell állítanunk, ha elgondoljuk, hogy ezer, de sőt százezer éven véghezvitt pályájuk is sokkal rövidebbnek tetszik előttünk, hogysem mi azt számításba is venni tudnók. S így hát őket nem álló, hanem szintén mozgó, — bolygó csillagoknak nevezhetnénk? . . .

Igy, hogy csak egy példát említek; u. n. Sirius csillag. — mely pedig egyike a hozzánk legközelebb levő állócsillagoknak — tőlünk oly nagy távolban van, hogy az ágyugólyó csak 690 ezer év alatt jutna el oda. (A 600 millió mérföldre eső és a nap körül keringő Neptun nevű bolygónál pedig 7000-szer messzebb van tőlünk.)

Ily viszony távol mellett esoda e, ha a még távolabb s milliószor távolabb keringő csillagok még csak lassan mozognak sem látszanak.*

Pedig távolukismerete a csillagászoknak öltötte fontos. Foglalkoztak is már elegendő azoknak kiszámításán, de a laposfeleleteket a távolok kérdésére tőlük csak azon időtől kapunk, a midőn a dicső emlékü, híres csillagász Kopernik, a földnek napkörüli keringését kiderítette.

S e távolok a végtelenséghez vezetnek közel. Tudvalevőleg a fény egy másodperc alatt 42 ezer mérföldet halad s mégis vannak állócsillagok, honnan a fény 100 és 100 év alatt ér el csak hozzánk.

Igy a szintén mindenki által ismert tejtűtől, mely egy számtalan égítéstekekből álló csillagesoport, — a fény terjedése hozzánk 4000 éven felül tart.

Pedig a tejtűtől túl még százezer és százezer tejtűt s azokon túl milliárdnyi csillagesoportok töltik be a nagy mindenséget.

*) A látszólagos mozgás, melyet a csillagok egész zöme naponként keletről nyugat felé tesz meg, nem valódi mozgás; e látszólagos mozgásra — felkelésnek, lenyugvásuk tümenyének okára majd később térek át.

Lehetetlen, hogy mindezt tudva s képzeletünkben e világsseregekbe bepillantva, ne jussunk parányiságunk tudatára. . . .

És ha még elgondoljuk, hogy gyarló szemeink elől a teremtett világok megszámlálhatlan sokasága teljesen rejtve van; hogy látesőveink alatt a világokon át nézve, a tejtűtökön kivül még ködfoltokhoz hasonló halvány-ságokat veszünk észre, mely ködfoltok Herschel a nagy csillagász által külön-külön egy-egy nagy független álló csillagrendszereknek mondatnak, a melyeknek határait emberi elme még képzeletben sem képes fölfogni; ha elgondoljuk, hogy ezen csillag-ködfoltokból — ott képzelve magunkat — ismét csak hasonló végtelen világok táruulnának szemeink elé: valóban borzadalmiasnak kell állítanunk állócsillag rendszerünk szervezetét, valóban iszonyú elgondolni, mily megszámlálhatlan sokasága az ezen világokon ketségtelenül létező szerves lényeknek!

Azon kérdésre, hogy miből állanak, micsoda pályasebességgel repülnek ezen állócsillagok a végtelen világűrben, sokkal nehezebb a felelet, hogysem azt értekezésem keretében vonhatnám.

Meg kell elégednünk annak biztos constatalásával, hogy azok mindmegannyi napok, melyeknek tehát ép úgy, mint a mi napunknak egyenként külön fényük, külön melgük van s korántsem a mi napunktól kölesőzik mindezeket.

Sokkal közelebről érdekelnek bennünket a bolygó csillagok vagy planeták, s mert nem választ el tőlük oly nagy távolság, s igyaránytalanul sokkal többet is tudhatunk felőlük.

Nevüket e bolygó csillagok egymásközötti helyzetük megváltoztatása, hogy úgy mondjuk: bolygásuk után nyerték.

Mielőtt részletes leírásukhoz fognék, előre beosztom azon véleményeket, melyeket a bolygók pályája s helyzete s általában az egész naprendszer felől a csillagászok a legrégebb kortól a jelenkorig alkottak.

Azon ösrégi kába nézet, hogy a föld tányér alakú s bolygótársai, sőt az állócsillagok is egy-egy istenek, figyelmet sem érdemel, s csupán onnan indultok ki, hogy a régiek a földet képzelték a világmindenség középpontjának, mely körül az egész égbolt forog s mint azt az ókor legelismertebb csillagász Ptolomaeus s utána többen hitték, a következő rendben:

Legközelebb forog a föld körül a hold, mely véleményüket a jelenkor is osztja. Nem tartunk azonban egyet Ptolomaeussal a többi bolygók körpályáját illetőleg, mint ki szerint a holdat követve ugyancsak a föld körül végzi pályáját a Mercur, Venus, Nap, ezt követnek a Mars, Jupiter és már az általuk is ismert Saturnus nevű különös alkotású bolygó, mely bolygók körpályáján kívül forogna a föld körül maga az égbolt is összes csillagaival, nézetük szerint e pályát 24 óra alatt téve meg.

Persze, hogy e csillagászati naiv okoskodáson el kellene, hogy mosolyogjunk. De vegyük tekintetbe, hogy hiszen még a VIII. században is azon helyes föltevés, hogy földünknek ellentett része is van, istenkörülnak vétegett. Már pedig Amerikát az emberiség végtelen öröme Kolumbus csakugyan a földgömbnek velünk ellentett oldalán fedezte fel. (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Hirdetmény.

8012. sz. — A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges, törvény- és szabályrendeletileg megállapított rendes negyedévi megyebizottsági közgyűlés határidejéről, — melynek kiváló tárgyát az 1887. évi községi számadások felülvizsgálati elintézése fogja képezni — főispán úr ő méltóságával egyetértve, — folyó évi július hó 13-ik és következő napjának délelőtti 9 órájára Rimaszombatban kitűztetvén, erről a közönség értesítettik, és a megyei bizottság tagjai személyes megjelenésre tisztelettel hivatalból felkértek.

Rimaszombatban, 1888. június hó 19-én.

Alispán helyett: Újházy, főjegyző.

M. kir. honvédelmi minisztertől.

25743. sz. — Gömör és Kishont vármegye közönségének a tartalékosoknak és póttartalékosoknak béke idején szolgálati felvételre kivételes visszatartásáról, illetve behívásáról szóló idej XVIII. t. cz. végrehajtása tárgyában, a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg rendeltem amiként következik:

1. Az első évfolyambeli tartalék, valamint a három utolsó (legifjabb) sorozási évfolyambeli póttartalék legénységének béke idején kivételes tényleges szolgálati felvételre való behívását, illetve visszatartását a felső parancsára, a cs. és királyi közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg rendeli el. Hasonló módon történik az intézkedés, a béke idején kivételes szolgálati felvételre vett egyéneknek a nem tényleges viszonyban leendő visszahelyezése iránt.

2. A tényleges szolgálatra kivételes való behívás, illetőleg visszatartás alól felmentettek: a) a tartalékos hadapródok és hadapród tiszthelyettesek; b) a papjelöltek és papnövédek; c) a népiskolák és általában a népoktatási tanintézetek tanítójelöltjei és tanítói; d) azok, akik a m. kir. esendőségnél, továbbá a bosznia-hercegovinai esendőségnél próbaszolgálatban és végleges alkalmazásban állanak; e) azon tartalékosok, akik sorhadi szolgálati kötelezettségük ideje alatt családi tekintetből, a szolgálati kor sorrendjén kívül, béke idejére szabadsággal voltak; f) azon póttartalékosok, akik birtokosai valamely öröklött mezei gazdaságnak; g) végre mindazon tartalékosok és póttartalékosok, akik utalatosan a fentebbi b) e) és f) betűk alatt elősorolt viszonyok valamelyikébe jutnak és ide vonatkozó jogszimóket igazolják.

3. Az egy évi önkéntesekből kikerült azon tartalékosok, akik nem hadapródok vagy tiszthelyettesek, ily tényleges szolgálatra csak azon évben hívhatók be, amely tényleges szolgálati évükre következnek.

4. Az idézett törvény alapján történő kivételes behívásnál, ha a viszonyok és a rendelkezésre álló szám azt megengedik, előbb a póttartalékosok és azok után a tartalékosok hivatnak be. — Ezen osztályzatok mindenkében a tényleges szolgálati felvételre való behívás mindenkor a következő sorrendben eszközözendő a) póttartalékosoknál: minden esapattestben a sorozási évfolyamok szerint, a legifjabb évfolyamtól kezdve és minden évfolyamon belől a sorshúzási és állítási lajstromokban bejegyzett sorsszámok szerint, egyenlő sorszámnoknál pedig betűsoros rendben; b) a tartalékosoknál minden esapattestben a sorsszámok rende (sorhúzási és állítási lajstrom) szerint egyenlő sorszámnoknál betűsoros rendben; a hivatalból szolgálati felvételre besorozottak azonban első sorban hívandók be. Az önkéntesekből kikerült tartalékosok utólagra hívandók be és ezek közül is a három évi (hadtengerészeti négy évi) szolgálatra besorozottak első sorban, a volt egy évi önkéntesek pedig legutóljára szólítandók be.

5. Az idézett törvény értelmében, tényleges szolgálatban elöltött időnek a fegyvergyakorlatok idejében leendő beszámítása tekintetében, következő rendelkezések állapítanak meg: a) azon tartalékosoknak, akik béke idejében kivételes, tényleges szolgálatra behívattak, abban 28 nappal nem tovább tartatnak vissza, ezen szolgálat egy fegyvergyakorlatul számítatik; b) ha a kivételes tényleges szolgálat 28 napon túl, bezárólag 42 napig tart, az ilyen tartalékos a második fegyvergyakorlatra csakis 14 napi tartamra hívható be; c) a 42 nappal többre terjedő tényleges szolgálat két fegyvergyakorlatnak tudatik be; d) ha pedig ezen kivételes, tényleges szolgálat legalább két hónapra terjed, az három fegyvergyakorlatnak számítatik be; e) ha ugyanazon évben a tényleges szolgálatra kivételes lett behívás kétszer történik; az esetben mindenik behívás egy-egy teljes fegyvergyakorlatnak vétetik; ha pedig az ekként teljesített tényleges szolgálat két hónapnál többet tesz ki, az illetők mind a három fegyvergyakorlat alól fölmentetnek.

6. Ha a sorhadi szolgálatkötelesek a tartalékba való áthelyezésük időpontján túl tartatnak vissza tényleges szolgálatban, rájuk nézve ezen rendelkezések azon naptól kezdve lépnek érvénybe, amely napon a tartalék első évfolyamába való áthelyezésre rendszerint igényök lett volna.

7. A tényleges szolgálatra kivételes lett bevonás a csapattestek (hadseregbeli intézetek) alosztályai által, a nem tényleges viszonyba való áthelyezés előtt, a kivételes szolgálat időtartamának bejegyzése mellett a katonai igazolványi könyvbe bevezetendő és tartalékosoknál egyidőjűleg világosan és határozottan beirandó az is, miszerint az illetők egy, esetleg két, vagy mind a három fegyvergyakorlat alól felmentve vannak. Felhívom tehát az összes törvényhatóságot, hogy ezen körrendeletemet saját területükön azonnal tegyék közhírré.

Budapesten, 1888. évi június 7-én.

Fejérvary s. k.
honvédelmi miniszter.

Felölös szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Meghívás.

A „Gömörmegyei nép- és iparbank“ részvényesei 1888. július hó 2-án d. e. 9 órakor a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel meghívattak.

T á r g y a k:

1. A községi hitelszövetkezetek felállítására tárgyában közgyűlésileg kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása.
2. Az üzletkör bővítése által esetleg követelt alapszabály módosítások.
3. Indítványok.

Rimaszombat, 1888. június 14-én.

3-3

Az igazgatóság.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat).

Van szerencsém a nagy-érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alaku nagyságu és színű, saját gyártmányu s köszénnel is fűthető kész, raktáron levő

cserepkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettek.

3-*

ANDRIK SÁMUEL, kályhamester.

Kereskedő-tanoneczul

egy jó házból származott 13—14 éves ifju, ki legalább 2—3 gym. osztályt végzett,

Zawadzky Ede

rimaszombati fűszer- és festékkereskedésében azonnal felvétetik.

A felvételek iránt értekezhetni lehet bármikor ugyanott

1—*

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúviz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segítyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hügycsöhölyg hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez. — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvizbérlnél **Nyiregyháza**; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Arverési hirdetmény.

397. ár. sz. 1888. — A néhai **Molnár János** hagyatékát képező, Rimaszombat város határában fekvő s a tagosítási földkönyv 93. tétel száma alatt foglalt, mintegy 33,657 □ ölet tevő külső ingatlanok fele része, Rimaszombat város árvaszékének 278/888. számú határozata alapján önkéntes árverés útján el fog adni, árverési határnapul **1 év július hó 21-ik napjának** d. u. 2 órája városunk közházánál kitűzetik. Miről árverelni kívánók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki tanácsos hivatalos helyiségében addig is megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város árvaszékének 1888. évi június hó 15-én tartott üléséből. Szabó György, vsi árvszéki elnök.

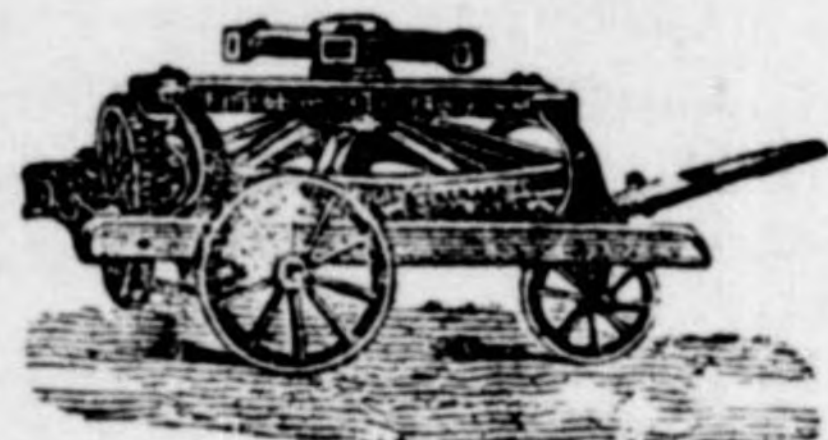
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

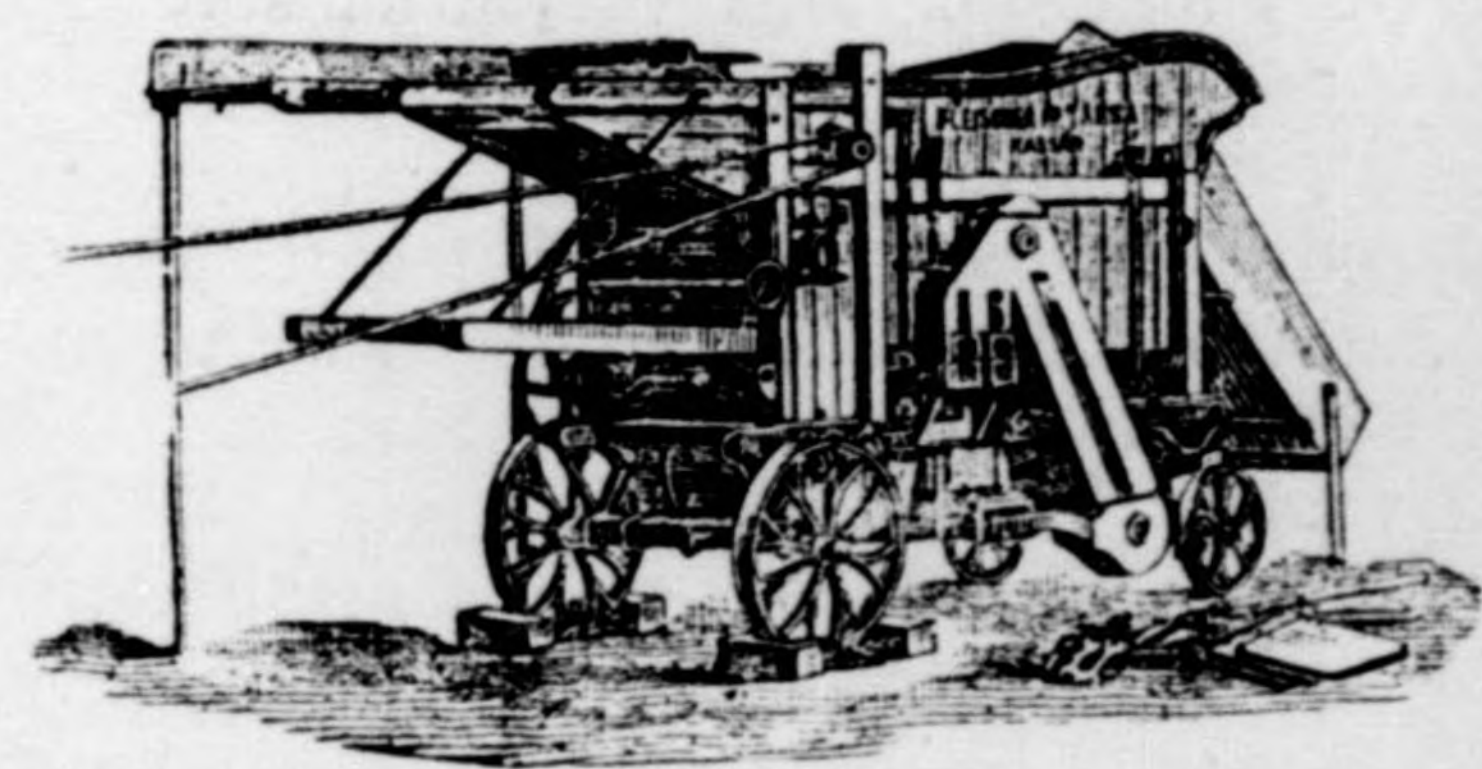
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeltartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő **nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészületeit könnyű járással, járgány- vagy gözmozgony általi hajtásra.

Kézi cseplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázó-készülékkel v. anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat**, **gőzgepeket** és **gőzkazánokat**.

Szeszgyár-berendezéseket, mint péld. **Henze-főzők**, **kavaró készülékek**, **maláta- és burgonya-zúzókat** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Pályázati hirdetés.

A nagyrőcei takarékpénztár-részvénytársaság közhírré teszi, miszerint Nagyrőcén a takarékpénztárnál betegség folytán a **könyvvivői állás** üresedésbe jöven, az azt betölteni óhajtók felhivatnak, miszerint életkoruk, vallásuk, eddig viselt állásuk, az ügykezelés körüli jártasságuk s kiválóan megbízhatóságukat tanúsító igazolvánnyal felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 10-ének** déli 12 órájáig, alólirt takaréktársaság igazgatóságánál **Nagyrőcén** annál bizonyosabban nyujtsák be, mert ezen idő eltelté után folyamodásuk tekintetbe vétetni nem fog.

A megválasztott évi 500 frt fizetést huz utólagos havi részletekben, mely azonban sikeresen betöltött egy év múlva 600 frtra emelhető, tartozik a megválasztott biztosítékul 500 frtot készpénzben, takarékpénztári betétkönyvecske, vagy állami értékpapírban letenni. Kivánatlik: hogy illető a magyar, német és tót nyelvben jártassággal bírjon. Előnyben részesül, ki már valamely hazai pénztársaságnál alkalmazásban volt s azt adatokkal igazolni képes.

Nagyrőcén, 1888. június hó 15-én.
2—2 Az igazgatóság.

Hirdetmény.

3476. tkvi sz. 1888. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy Palicz Mária** végrehajthatónak, **Fügei Zsuzsanna és István** végrehajtható elleni 110 frt és tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtható ügyében, a rimaszombati kir. törvényszék a kir. járásbírósg területén lévő, az alsó-pokorági 100. sz. tk. foglalt Fügei Zsuzsanna nevében álló 51/b. hrsz. beltelekre és 50. sz. házra 175 frt. Az alsó-pokorági 31. sz. tk. foglalt 26/b. 26/c. hrsz. beltelekből és 29/a. számú házból Fügei Istvánt illető felerészére az árverést 259 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 27-ik napján d. e. 10 órakor, Alsó Pokorági községbe a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis alsó-pokorági 110. sz. tk. birtokra 17 frt 50 kr., alsó-pokorági 31. sz. tk. birtokra 25 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal s amitott es az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi május hó 17-ik napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Eladó Howe-féle varrógép.
Egy teljesen jó karban levő — czipészeknek vagy kalaposoknak való — valódi Howe-gép eladó. — Hol? megmondja e lap kiadója.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 " — "
Negyedévre . . . 3 " 50 "
Egy óra . . . 1 " 20 "
Egyes szám helyben 4 kr.
Vidéken 5 kr.

Százalék nem adatlik.

Kiadóhivatal:
Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová a előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendő.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:
Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

Kiadóhivatalban vétetnek fel. Ranciaország részére pedig **John F. Jones & Cie.** Párisban, 31 bis, rue du Faubourg Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

A ma tíz év alatt, mely a **Pesti Hírlap** megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenve évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma, — mikor a **Pesti Hírlap** immár **tizedik** évfolyamát éli, — kétségbevonhatatlanul a **legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon**.

A hazai közönség e pártatlan bizalma és rokonszenve arról tanuskodik, hogy a **Pesti Hírlap** mindig híven megtartja azt az irányt melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, **pártoktól és kormánytól egyaránt**.

Erős, öntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a Pesti Hírlapnak. Határozottan szembeáll mindazzal, ami e politikának útjában áll, de nyiltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé hogy a **Pesti Hírlap** munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták scrakoznak. **E függetlenségben relik a lap ereje**, melynél fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A **Pesti Hírlap** vezetői: **Pulszky Ferenc**, ifj. **Ábrányi Kornél**, **Horváth Gyula**, **Eötvös Károly**, **Törs Kálmán**, **Schvarcz Gyula**, **Borostyáni Nándor** és dr. **Kenedi Géza** írják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a **tárcarovat** is, melynek rendes munkatársai azok: **Mikszáth Kálmán** (Scarron), **Agai Adolf** (Csieseri Bors), **Bartók Lajos**, **Volgai Lajos**, **Jakab Elek**, **Kürthy Emil**, **Reviczky**

Gyula, **Sebők Zsigmond**, **Szécsy Ferenc**, **Sziklay János**, **Szterenyi Hugó** stb.

Mikszáth Kálmán ki a „t. Ház” folyósjáról immár bejutott a honatyák közé, országos híre és kedveltségre kapott képviselőházi karcolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit — párttekinet nélkül.

Az élénken szerkesztett rendes rovatok vezetői: **Antalik Károly** (országgyűlés és zene), **Luby Sándor** (napi hírek), **Sasvári Armin** (politika), **Schmitt József** (segédszerkesztő) stb. mindent elkövetnek hogy az olvasó közönség igényeit a legfokozottabb mérvben kieléntsék.

A szerkesztőség élén, mint irányadó és igazgató lapvezér, **Légrády Károly** laptulajdonos-főszerkesztő áll, kinek e tőren negyedszázadon át szerzett tapasztalatai garanciát nyujtanak arra nézve, hogy a **Pesti Hírlap** a lapok versenyében kivított elsőrangú helyet mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő táviratokban értesítik a **Pesti Hírlap** közönségét, a szerkesztőség **külön tudósítót** küld a szükséghez képest mindenhova (még az ország határain túl is), csak hogy közönségét **első forrásból** láthassa el megbízható értesítésekkel.

A **Pesti Hírlap** színházi és lírovata elvitázhatlanul leggazdagabb **valamennyi lapokéi közt**.

A **külföldi iradalm** érdekesebb termékeit — regényekben, tárcarajzokban s beszélyekben — gondosan megválasztva mutatja be. Nagy gondot fordít a **Pesti Hírlap** még a **közönség köré** ol való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott **szerkesztői üzenetek** közlésére is.

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) **két teljes ivet** — 16 oldal — **fölvagott állapotban** ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül **hetenkint** még egy **zenemellékletet** is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, mint **ma egyetlen európai lap sem nyujt közönségének**.

Minden kedvezménynek dacára a **Pesti Hírlap** a **legolcsóbb napilapnak** méltán mondható, amennyiben havonkint csak 20 krral drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hírlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 " — "
Negyed évre . . . 3 " 50 "
Egy óra . . . 1 " 20 "

Előfizetés — legelőszerebben postautalvánnyal — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a **Pesti Hírlap** kiadóhivatalába (Budapest nádor-utca 7. sz.) küldendők.
Összlevél szűkek kikerülése végett azonban csak **PESTI Hírlap** iradó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hírlap”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánított óhajra a **Pesti Hírlap** kiadóhivatala egy héttel ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatványul.

Hetenként zenemelléklet.